

ارزیابی محیط زیست

تالیف: علیرضا احسان زاده

نسرین حیدری

www.ketab.ir

سرشناسه	: احسان زاده، علیرضا، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: ارزیابی محیط زیست/تألیف علیرضا احسان زاده، نسرین حیدری.
مشخصات نشر	: شهرکرد: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۷ ص: مصور.
شابک	: 978-964-10-4697-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: ارزیابی اثرات زیست محیطی -- ایران
موضوع	: Environmental impact analysis -- Iran
موضوع	: ارزیابی اثرات زیست محیطی
موضوع	: Environmental impact analysis
موضوع	: حفاظت محیط زیست -- ایران
موضوع	: Environmental protection -- Iran
موضوع	: سیستم های اطلاعات جغرافیایی
موضوع	: Geographic information systems
موضوع	: آمایش سرزمین -- ایران
موضوع	: Reclamation of land -- Iran
موضوع	: سنجش از دور
موضوع	: Remote sensing
موضوع	: ارزیابی اثرات زیست محیطی -- آزمون ها و تمرین ها (عالی)
موضوع	: Environmental impact analysis -- Examinations, questions, etc. (High
شناسه افزوده	: حیدری، نسرین، ۱۳۶۸ -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد
شناسه افزوده	: Islamic Azad University, Shahrekord Branch
رده بندی کنگره	: TD194/68/1
رده بندی دیویی	: 36/700955
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۰۸۷۴

ارزیابی محیط زیست

مولف: علیرضا احسان زاده - نسرین حیدری

ناشر: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

لیتوگرافی و چاپ: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

طراح جلد: علیرضا احسان زاده

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۶۹۷-۴

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

آدرس: چهارمحال و بختیاری، شهرکرد، رحمتیه، صندوق پستی ۱۶۶ تلفکس ۰۳۸۳-۳۳۶۱۰۶۰

پیشگفتار:

سپاس بی قیاس خداوند متعال را که توفیق نگارش این کتاب را به ما عطا فرمود. کتابی که هم اکنون پیش رو دارید حاصل کوششی است که به منظور تدوین یک کتاب جامع در زمینه ارزیابی محیط زیست مهندسی منابع طبیعی گرایش محیط زیست صورت گرفته است. مخاطبین اصلی کتاب حاضر داوطلبان شرکت کننده در آزمون های محیط زیست می باشند که امید است قدم کوچکی از طرف بنده برای دسترسی بیشتر دانشجویان و علاقه مندان این رشته به مطالب درسی و کنکور، باشد.

کتاب حاضر شامل فصل های مجزا از هم بوده و دروس آن بر اساس سرفصل های مصوب برای آزمون های کنکوری این رشته نوشته شده است. استفاده از تست های استاندارد سازمان سنجش کشور در این نگارش باعث آشنایی هرچه تمام تر عزیزان با نکات اصلی و همچنین نحوه بررسی مطالب کمک شایانی می نماید. از علاقه مندان به رشته محیط زیست و دانشجویان گرامی این رشته که قصد شرکت در آزمون ارشد این گرایش را دارند خواهشمند است قبل از مطالعه این نگارش به منابع دقیق منابع و کتب معرفی شده بپردازند تا طرح کلی مطالب در چهارچوب ذهنی عزیزان فراهم گردد و سپس با مطالعه این کتاب با تفکر و دقت هر چه تمام تر مطالب کلی را در ذهن خود تثبیت نمایند. خواندن این کتاب در فاصله زمانی کوتاه به آزمون ها که مجال کافی برای خواندن دیگر کتب نمی باشد نیز توصیه می گردد. انشا... که قدم کوچکی برای دانشجویان این رشته برداشته باشم. در ضمن از دانشجویان نکته سنج خواستار راهنمایی و مساعدت می باشم.

علیرضا احسان زاده

ehsanzadehalirezazade@gmail.com

فهرست

فصل اول: حفاظت محیط زیست و پارکداری.....	۱
۱-۱ تاریخچه پارکهای ملی و علل پیدایش آنها.....	۱
۱-۲ اهداف ایجاد پارکهای ملی.....	۵
۱-۳ ویژگی های ضروری جهت تعیین پارکهای ملی.....	۵
۱-۴ طبقه بندی اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعیاز مناطق حفاظت شده.....	۸
۱-۵ ضرورت طبقه بندی مناطق حفاظت شده.....	۹
۱-۶ مدیریت اساسی در طبقه بندی مناطق حفاظت شده.....	۱۲
۱-۷ طبقه بندی نوین (IUCN) از مناطق حفاظت شده (مناطق ششگانه حفاظت شده).....	۱۴
۱-۸ مناطق چهارگانه حفاظت شده در ایران.....	۲۱
۱-۹ جایگاه مناطق تحت حفاظت ایران در طبقه بندی نوین.....	۳۱
۱-۱۰ برنامه ریزی پایداری ملی.....	۳۲
۱-۱۱ حفاظت.....	۳۳
۱-۱۲ برنامه انسان و کره مسکون.....	۳۴
۱-۱۳ کنوانسیون رامسر (میتاق بین المللی حفاظت از تپها).....	۳۸
فصل دوم: ارزیابی و آمایش سرزمین.....	۴۰
۲-۱ درآمدی بر آمایش سرزمین.....	۴۰
۲-۱-۱ موجودی منابع کره زمین.....	۴۰
۲-۱-۲ مشکلات محیط زیست.....	۴۲
۲-۲ پیدایش آمایش سرزمین.....	۴۴
۲-۳ درآمدی بر ارزیابی توان اکولوژیکی محیط زیست.....	۴۸
۲-۴ نقش انسان در ارزیابی.....	۵۰
۲-۵ نظم و بی نظمی در سرزمین.....	۵۱
۲-۶ ارزیابی محیط زیست.....	۵۲
۲-۷ فرآیند ارزیابی توان اکولوژیکی محیط زیست.....	۵۲
۲-۷-۱ روشهای شناسایی منابع.....	۵۳
۲-۷-۲ ۱-آماربرداری و نمونه برداری.....	۵۳
۲-۷-۲ ۲-تفسیر عکسهای هوایی و ماهواره ای.....	۵۳
۲-۷-۲ ۳-تفسیر اتوماتیک عکسهای هوایی و ماهواره ای با استفاده از کاربردهای کامپیوتر.....	۵۵
۲-۷-۲ ۴-نظام اطلاعاتی جغرافیایی.....	۵۶
۲-۷-۲ ۵-چگونگی شناسایی منابع اکولوژیکی در ایران.....	۵۷
۲-۷-۲ ۶-۱-۵ چگونگی نقشه سازی واحدهای شکل زمین.....	۵۸

۶۳	۲-۷-۱-۵ چگونگی شناسایی سنگها، خاکها و رستها.
۶۴	۲-۷-۲ روشهای تجزیه و تحلیل و جمع بندی منابع.
۶۹	۲-۷-۲-۱ چگونگی تجزیه و تحلیل و جمع بندی داده ها در ایران.
۷۱	۲-۷-۳ روشهای ارزیابی توان اکولوژیکی محیط زیست.
۷۳	۲-۷-۳-۱ چگونگی ارزیابی و طبقه بندی سرزمین در ایران.
۷۴	۲-۷-۳-۲ مدل اکولوژیکی کاربری جنگلداری.
۷۸	۲-۷-۳-۳ مدل اکولوژیکی کاربری کشاورزی و مرتعداری.
۸۲	۲-۷-۳-۴ مدل اکولوژیکی آبرزی پروری.
۸۳	۲-۷-۳-۵ مدل اکولوژیکی حفاظت محیط زیست.
۸۶	۲-۷-۳-۶ مدل اکولوژیکی توریسم.
۸۶	۲-۷-۳-۶-۱ مدل اکولوژیکی تفرج متمرکز.
۸۸	۲-۷-۳-۶-۲ تفرج گسترده.
۸۹	۲-۷-۳-۷ مدل اکولوژیکی توسعه شهری، روستایی و صنعتی.
۹۲	۲-۸ چگونگی ارزیابی.
۹۳	۲-۹ آمایش سرزمین (تعیین اولویت کاربری).
۹۵	فصل سوم: سیستم اطلاعات جغرافیایی.
۹۵	۳-۱ مقدمه.
۹۶	۳-۲ GIS چیست؟
۹۷	۳-۳ مؤلفه های GIS.
۹۸	۳-۴ انواع داده در GIS.
۹۹	۳-۵ کسب و واردسازی داده در GIS.
۱۰۰	۳-۶ مدلهای داده های مکانی.
۱۰۳	۳-۷ توابع کسب و ویرایش در نظام اطلاعات جغرافیایی.
۱۰۵	۳-۸ توابع پردازش و تجزیه و تحلیل در GIS.
۱۱۰	۳-۹ مراحل ایجاد و برپایی GIS در قالب پروژه.
۱۱۰	۳-۱۰ اهداف یک سیستم اطلاعات جغرافیایی.
۱۱۲	۳-۱۱ کاربردهای مختلف GIS.
۱۱۳	۳-۱۲ مراحل برپایی و اجرای یک پروژه معدنی در محیط GIS.
۱۱۴	۳-۱۳ نرم افزارها و سخت افزارهای موجود در یک سیستم اطلاعات جغرافیایی.
۱۱۵	۳-۱۴ ادغام تکنولوژی های GPS, GIS, RS.
۱۱۶	۳-۱۵ سیستم های مدیریت پایگاه داده ها.
۱۱۷	۳-۱۶ محاسن و معایب یک سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS).
۱۱۸	۳-۱۷ سیستم تصویری اطلاعات مکانی موجود در یک سیستم اطلاعات جغرافیایی.
۱۱۹	۳-۱۸ پروژکسیون نقشه.

۱۲۰	۱۹-۳ تفسیر و جمع بندی داده ها.
۱۲۳	فصل چهارم: سنجش از دور.
۱۲۳	۱-۴ مقدمه.
۱۲۸	۲-۴ سنجش از دور چیست؟.
۱۳۲	۳-۴ ماهواره های سنجش از دور.
۱۳۲	۳-۴-۱ ماهواره لندست.
۱۳۵	۳-۴-۲ ماهواره Aster.
۱۳۵	۳-۴-۳ ماهواره اسپات.
۱۳۷	۳-۴-۴ ماهواره IRS.
۱۳۹	۳-۴-۵ رازره IKONOS.
۱۴۰	۳-۴-۶ ماهواره Quick Bird.
۱۴۱	۴-۴ مدار راه های دارای سیستم راداری.
۱۴۲	۵-۴ داده های سنجنده های از دور (هایپراسپکترال).
۱۴۶	۶-۴ مراحل مختلف سنجش از دور.
۱۴۹	۷-۴ نرم افزارهای مورد استفاده در سنجش از دور.
۱۵۱	فصل پنجم: سیستم موقعیت یابی.
۱۵۱	۱-۵ تاریخچه GPS.
۱۵۱	۲-۵ GPS چیست؟.
۱۵۲	۳-۵ بخش های مختلف بک سیستم GPS.
۱۵۵	۴-۵ چگونگی کارکرد GPS.
۱۵۵	۵-۵ استفاده های GPS در زندگی روزمره.
۱۵۸	فصل ششم: ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست.
۱۵۸	۱-۶ مقدمه.
۱۵۹	۲-۶ مراحل اساسی ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه های توسعه.
۱۶۰	۳-۶ فواید ارزیابی.
۱۶۱	۴-۶ مراحل تهیه گزارش نهایی ارزیابی.
۱۶۲	۵-۶ مفاهیم مهم در ارزیابی اثرات پروژه پیشنهادی بر محیط زیست.
۱۶۵	۶-۶ ارزیابی جامع.
۱۶۶	۷-۶ مراجع ارزیابی.
۱۶۷	۸-۶ تاریخچه ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه ها.
۱۶۹	۹-۶ اثرات زیست محیطی پروژه های توسعه.
۱۷۲	۱۰-۶ انواع بخشهای تحت تاثیر محیط زیست.
۱۷۲	۱۱-۶ معیار اثرات.
۱۷۴	۱۲-۶ ویژگی روشهای ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه ها.

۱۷۴	۶-۱۳ انواع روشهای EIA
۱۷۵	۶-۱۳-۱ روش کارشناسی ویژه
۱۷۶	۶-۱۳-۲ چک لیست ها (صورت ریزها)
۱۷۹	۶-۱۳-۳ ماتریس ها
۱۸۲	۶-۱۳-۴ روش متوالی طبقه بندی شده
۱۸۳	۶-۱۳-۵ شبکه ها
۱۸۶	۶-۱۳-۶ روش کارگاه های مدل سازی و شبیه سازی
۱۸۶	۶-۱۳-۷ روشهای مکانی
۱۸۸	۶-۱۳-۸ ارزیابی سریع منابع آلودگی
۱۹۳	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۸۶)
۱۹۷	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۸۷)
۲۰۱	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۸۸)
۲۰۵	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۸۹)
۲۰۸	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۹۱)
۲۱۲	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۹۲)
۲۱۶	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۹۳)
۲۲۰	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۹۴)
۲۲۴	(نمونه سوالات ارزیابی محیط زیست - سراسری سال ۹۵)
۲۲۸	پاسخ نامه کلیدی سوالات ارزیابی محیط زیست
۲۳۱	فهرست منابع

مقدمه نویسندگان:

کتاب حاضر شامل مباحث ارزیابی محیط زیست می باشد که شامل فصول پارکداری، ارزیابی و آمایش سرزمین، سامانه اطلاعات جغرافیایی، سنجش از دور، سیستم موقعیت یاب جهانی و ارزیابی اثرات توسعه بر محیط زیست می باشد. در فصل اول مباحث حفاظت محیط زیست و پارکداری، اهداف، ضرورت، طبقه بندی و برنامه ریزی پارکهای ملی بیان شده است. در فصل دوم مباحث آمایش سرزمین، فرایند ارزیابی توان اکولوژیک سرزمین و چگونگی ارزیابی تریخ شده است. در فصل سوم تا پنجم مطالبی در خصوص سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)، سنجش از دور (RS) و سامانه موقعیت یاب جهانی (GPS) ارائه شده و در نهایت در فصل ششم مراحل اساسی ارزیابی اثرات توسعه و ابداع روش های ارزیابی ارائه شده است و در پایان نمونه سوالات ۱۰ سال کنکور کارشناسی ارشد مهندسی منابع طبیعی - محیط زیست به همراه پاسخنامه کلیدی آزمون ارائه شده است.